

Certified Pensioenexecutive: bestuurders en professionals naar een nóg hoger niveau

Het Certified Pensioenexecutive programma aan de Erasmus Universiteit bestaat inmiddels meer dan 5 jaar. Vanaf september 2017 start het programma in een gewijzigde opzet. Bart Oldenkamp, wetenschappelijk directeur, en Jolanda van der Velden, programmamanager, leggen uit hoe het zit.

Wat is het ESAA Certified Pensioenexecutive programma en voor wie is het bedoeld?

Van der Velden: 'In 2011 is binnen de Erasmus Universiteit het initiatief ontstaan om een academisch georiënteerde opleiding voor bestuurders en professionals uit de pensioensector op te zetten.

Prof. dr. Fieke van der Lecq heeft indertijd een reeks van 19 colleges ontwikkeld waarmee deelnemers vanuit verschillende wetenschappelijke disciplines naar de pensioensector leren kijken. Met verdieping als doel bleek er een grote behoefte aan een dergelijk inhoudelijk programma te zijn, want vanaf het begin was er al veel belangstelling. De mix van deelnemers is door de jaren heen heel constant, ongeveer de helft heeft een bestuurs- of toezichtsachtergrond, terwijl de andere helft als uitvoerder, adviseur of via een bestuursbureau bij de sector betrokken is.'

Oldenkamp: 'Sinds begin 2015 ben ik als wetenschappelijk directeur bij het programma werkzaam en houd ik mij bezig met de inhoudelijke kant van het programma, nadat ik vanaf de start van het programma in 2012 ieder jaar als docent al een van de colleges voor mijn rekening nam. Onze alumni geven aan dat ze het waarderen dat vanuit diverse invalshoeken kennis over pensioenen wordt gedoceerd, waarbij wij bij voorkeur academische experts laten optreden vanuit de deeldisciplines, naast erkende pensioenskundigen. Die disciplines omvatten balans- en risicomanagement, toezicht, governance en het juridisch kader, maar ook vermogensbeheer en de

Onze alumni geven aan dat ze het waarderen dat vanuit diverse invalshoeken kennis over pensioenen wordt gedoceerd.

besluitvormingsprocessen waar deelnemers en bestuurders mee te maken krijgen. Daarbij staan we ook uitgebreid stil bij de bestuurder en professional zelf, de gedragskant en boardroom dynamics.'

Wat maakt het programma in jullie ogen zo bijzonder?

Oldenkamp: 'De nadruk die ligt op de inhoud van die verschillende disciplines. De basis voor ieder college wordt gevormd door wetenschappelijke en toegepaste literatuur, waardoor de deelnemers echt uitgedaagd worden stil te staan bij de fundamenteën van hun vakgebied. Deze basis wordt verder uitgewerkt tijdens het college en vervolgens wordt het opgedane inzicht getoetst middels vier tentamens. Je moet als deelnemer dus echt aan de bak, maar je krijgt er door de werkvorm een hoop houdbare kennis voor terug. Door de nadruk op inhoud ontstaat voor de deelnemer na verloop van tijd een rode draad door het programma, waardoor verschillende vakgebieden makkelijk met elkaar in verband kunnen worden gebracht.

Foto's: Archief ESAA

Bart Oldenkamp

Deze werkvorm blijkt in de praktijk aantrekkelijk voor bestuurders en professionals die op een hoger niveau willen presteren, omdat ze zich realiseren dat de uitdagingen de komende jaren groot zijn, vanwege het verandervermogen van mensen en organisaties in de pensioensector dat het komende decennium verder op de proef zal worden gesteld. En dit geldt niet alleen voor de pensioenfondsen zelf, maar ook voor verzekeraars, uitvoeringsorganisaties, adviseurs en vermogensbeheerders.'

Van der Velden: 'Daarnaast leidt de mix van deelnemers in onze ogen ook tot iets extra's. Specialisten en generalisten zitten bij elkaar in de collegezaal. De docenten stimuleren discussie en interactie, wat leidt tot extra inzicht. Na een tijd met elkaar te hebben samengewerkt, ontstaat er een hechte band die blijvend is, ook nadat de Certified Pensioenexecutive (CPE) titel is behaald. Dit blijkt ook uit de druk bezochte alumni-bijeenkomsten!'

En toch zagen jullie aanleiding om de programmaopzet te wijzigen?

Oldenkamp: 'In samenspraak met onze Raad van Advies hebben we besloten om ons programma door een visitatie-commissie te laten beoordelen. Een van de aanbevelingen van de commissie was om te overwegen de leergang op een andere manier af te ronden, naast

de reguliere tentamens. Tot op heden kunnen deelnemers kiezen voor een facultatieve scriptie.

Om deelnemers te helpen de uitdagingen aan te gaan waar de veranderingen in de sector de komende jaren om vragen, hebben we daarom besloten om een verplichte afstudeeropdracht toe te voegen aan het curriculum. Hierbij gaan de deelnemers in de laatste twee maanden van het programma in kleine groepen aan de slag met een realistisch verander-vraagstuk dat om inhoudelijke reflectie én actie vraagt. Deze opdracht is onder leiding van Geraldine Leegwater tot stand gekomen. Het resultaat wordt inhoudelijk getoetst, waarbij zowel individuele bijdragen als groepsbijdragen bepalend zijn.

Maar daarnaast levert het werken in groepsverband tijdens de opdracht een nuttige en veilige omgeving om ook aan de gedragskant en boardroom dynamics te kunnen werken. We doen dit in samenwerking met Mens&Kennis, dat ook al sinds 2012 bij de opleiding betrokken is. Met deze werkwijze verwachten we dat deelnemers zowel inhoudelijk als gedragsmatig stevig worden uitgedaagd en zo op een nog hoger niveau kunnen functioneren.'

Van der Velden: 'Gezien de wijziging van het programma hebben we ook besloten om van twee instroom-

Jolanda van der Velden

momenten terug te gaan naar een enkel instroommoment in september. Daardoor zullen de nieuwe lichten deelnemers een heel jaar met elkaar samenwerken, met als afsluiting het groepswork voor de opdracht. We verwachten dat dit de onderlinge band nog verder bevordert.'

Verdere informatie over het CPE programma is te vinden in het kader. »

De ESAA (Erasmus School of Accounting & Assurance) Certified Pensioenexecutive opleiding heeft als doel het reflecteren op het pensioenstelsel middels het aanbrengen van verdieping vanuit diverse wetenschapsgebieden. Daarnaast biedt het programma een unieke aanpak die bestaat uit het 'van buiten naar binnen' kijken naar de pensioensector. Door toepassing van literatuur uit diverse vakgebieden, worden kennis en inzicht versterkt; de waarom-vragen staan daarbij centraal.

Het programma bestaat uit een 19-tal tweewekelijkse colleges die plaatsvinden op woensdagen van 15h00 – 21h00 op de campus van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Tijdens de colleges worden de publicaties besproken die de week tevoren zijn bestudeerd. Er zijn vier deeltentamens. Bij goed resultaat wordt de titel CPE toegekend.

Een afstudeercasus zal per september 2017 een geïntegreerd onderdeel vormen van de opleiding. Tijdens deze casus, die in groepsverband zal worden gemaakt, worden de verschillende inhoudelijke en gedragsmatige aspecten van de opleiding die tijdens de colleges aan de orde zijn gekomen, in een praktijksituatie getoetst. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de website www.esaa.nl/pensioenexecutive.